

13 יוני 2024

הנדון: העסקת בני נוער

לקראת חופשת הקיץ, להלן, לשימושכם, פירוט בדבר עיקרי ההוראות שבדין בקשר להעסקת נוער, לרבות התייחסות לשכר מינימום עדכני ולתיקון חקיקה מהעת האחרונה בקשר לעבודת נוער בלילה.

נציין, כי דיני העבודה החלים על כלל העובדים במשק, חלים גם על נוער עובד, אלא אם ישנה התייחסות מפורשת לעבודת נוער.

1. **הגבלת גיל** - בדרך כלל אסור להעסיק בני נוער שלא מלאו להם 15 שנים. בתקופת חופשת לימודים רשמית, ובכללה חופשת הקיץ, מותר להעסיק בני נוער מגיל 14 בכפוף לאמור בסעיף 2א לחוק עבודת הנוער, התשי"ג-1953. יצויין, כי אין להעסיק בני נוער אף אם מלאו להם 15 בעבודות מסוימות ומסוכנות.

2. **אישורים** - אין להעסיק בני נוער אלא אם הציגו למעסיק אישור רפואי המאשר את ההעסקה, ושניתן על ידי רופא משפחה לאחר עריכת בדיקה רפואית. קיימת חובה לשמור את האישור הרפואי או את העתקו עד שנה לאחר סיום ההעסקה. נזכיר, כי לאור שינוי חקיקה, התייתר הצורך בפנקס עבודה משירות התעסוקה, וניתן להסתפק בצילום תעודת זהות של הנער/ה או של הוריהם.

3. **הגבלת על שעות העסקה** -

- **היקף שעות עבודה** - אסור להעסיק בני נוער שגילם אינו עולה על 16, יותר מ-8 שעות עבודה ליום ו-40 שעות עבודה בשבוע. באשר לבני נוער שמלאו להם 16, ניתן להעסיקם עד 9 שעות ליום עבודה, ובלבד ששבוע העבודה לא יעלה על 40 שעות עבודה. ביום שלפני המנוחה השבועית, אין להעסיקם יותר מ-7 שעות עבודה.

- **איסור העסקה במנוחה השבועית ובשעות נוספות** - אין להעסיק בני נוער במנוחה השבועית ובשעות נוספות. נזכיר כי יום המנוחה השבועי לעובד יהודי הוא יום השבת, ואילו בן דת אחרת יכול לבחור בין הימים שישי, שבת או ראשון.

- **עבודת לילה** - ככלל, אסור להעסיק בני נוער שחלה לגביהם חובת לימוד (טרם סיימו כיתה י') בשעות שבין 20:00 לבין 08:00 בבוקר שלמחרת, וכן אסור להעסיק בני נוער שלא חלה לגביהם חובת לימוד בשעות שבין 22:00 ל-06:00 בבוקר שלמחרת. במקרים מסוימים, ואם ניתן לכך היתר מתאים, ניתן להעסיק בני נוער שמלאו להם 16 גם לאחר השעה 22:00.

עם זאת, בהתאם לתיקון חקיקה מיום 14.6.24¹, בתקופת חופשת הלימודים הרשמית, ניתן להעסיק בני נוער שמלאו להם 16 שנים עד השעה 01:00, ובלבד שאין למחרת יום לימודים. אם ההעסקה הסתיימה לאחר השעה 23:00, על המעסיק לדאוג להסעת בני הנוער לביתם באמצעות או באמצעות מי מטעמו, בסיום העבודה. הפרש זמנים של יותר מחצי שעה מסיום העבודה ועד ליציאה לבית תיחשב, על פי התיקון החדש, כאי החזרה לבית בסיום העבודה.

¹ חוק עבודת הנוער (תיקון מס' 22), התשפ"ד-2024 – לנוסח התיקון [לחצו כאן](#).

- **מתן הפסקה** - לאחר 6 שעות עבודה רצופות, יש לתת לבני הנוער העובדים הפסקה של 45 דקות למנוחה, מהן לפחות חצי שעה רצופה. ההפסקה היא על חשבון בני הנוער.

4. שכר המינימום המעודכן לנוער עובד -

שכר שעותי (מחושב לפי השכר החודשי מחולק ב-173)	שכר חודשי בגין 40 שעות שבועיות	משכר אחוז המינימום לבוגר	
23.79 ש"ח	4,116.01 ש"ח	70%	נוער עובד עד גיל 16
25.49 ש"ח	4,410.01 ש"ח	75%	נוער עובד בגיל 16-17
28.21 ש"ח	4,880.41 ש"ח	83%	נוער עובד בגיל 17-18

5. **דמי נסיעות** - בנוסף לשכר המינימום זכאים בני הנוער להשתתפות בהחזר הוצאות נסיעה לעבודה וממנה לפי עלות דמי הנסיעה בפועל, עד מקסימום 22.60 ש"ח ליום עבודה.

6. **טופס הודעה על תנאי העבודה** - בהתאם לחוק הודעה לעובד, חובה למסור לכל נער ונערה אשר הגיעו לעבוד למשך 30 ימים לפחות, הודעה ובה פירוט זכויותיהם וחובותיהם, וזאת בתוך **שבעה ימים** מתחילת עבודתם.

7. **דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות** - מי שטרם מלאו לו 18 שנים פטור מתשלום דמי ביטוח לאומי ודמי ביטוח בריאות. על כן, אין לנכות דמי ביטוח אלה משכרם. יחד עם זאת, המעסיק חייב בתשלום דמי ביטוח לאומי עבור בני נוער המועסקים על ידו, אף אם טרם מלאו להם 18 שנים.

8. **סנקציות** - נזכיר, כי מושתים קנסות ועיצומים כספיים כבדים בגין העסקת בני נוער שלא כדין.

לכל שאלה וסיוע בנושא ניתן לפנות לאגף עבודה ומשאבי אנוש בהתאחדות התעשייתיים על פי הפרטים הבאים:

למנהל תחום משפט עבודה קיבוצי, עו"ד מוטי עזרן בטל' 03-5198824 ובדוא"ל motia@industry.org.il,

למנהלת תחום משפט עבודה פרטי, עו"ד מוריה ברבי בטל' 03-5198731 ובדוא"ל moriah@industry.org.il,

וכן לראש האגף עו"ד מיכל וקסמן-חילי, בטל' 03-5198819 ובדוא"ל michalh@industry.org.il.

המידע שלעיל הינו בבחינת מידע כללי ותמציתי בלבד, ואינו מהווה חוות דעת או ייעוץ משפטי. יש לקבל עצה מקצועית נפרדת לכל פעולה משפטית או אחרת בקשר לאמור במסמך זה.